

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рів видання
XX

№ 140 (2712).

СУБОТА,

24

ЛИСТОПАДА

1979 РОКУ.

Газета виходить
з 1939 рокуЦіна
1 коп.

Вірні прапорові інтернаціоналізму

МОСКВА. [Кор. ТАРС]. Солідарність і єдність — такий девіз мільйонів молодих борців планети за мир, демократію і соціальний прогрес. Джерела цієї славної традиції — в діяльності Комуністичного інтернаціоналу молоді, якому в ці дні минує 60 років. Знаменній даті присвячена Всесоюзна наукова конференція, що відкрилася днями в столиці. Її проводять ЦК ВЛКСМ і Комітет молодіжних організацій СРСР.

Справжній перекилик поколінь: у залі Вищої комсомольської школи при ЦК ВЛКСМ разом з юнаками і дівчатами — ветерани комсомолу, КІМу. Революційні традиції продовжуються нині в міжнародному демократичному молодіжному русі, а ділах юних інтернаціоналістів планети.

Створення Комуністичного інтернаціоналу молоді стало одним з найважливіших етапів в історії міжнародного руху молоді, відзначили голова КМО СРСР Г. І. Янаєв, перший секретар ЦК ВЛКСМ у період 1938—1952 років М. О. Михайлов та інші промовці, які виступили на конференції. Його діяльність — яскравий приклад солідарності юнаків і дівчат планети в боротьбі проти реакції, фашизму, за мир і демократію.

Справді неосціненне значення мало те, що біля джерел Комуністичного інтернаціоналу молоді стояв В. І. Ленін. Завдяки мудрості і прозорливості вождя Жовтня, його безпосередньому піклуванню про молодих революціонерів КІМ з перших днів став бойовою і ефективною організацією, яка відіграє помітну роль у революційному русі.

Багатий досвід Комуністичного інтернаціоналу молоді, зазначалося на конференції, використовують нині в своїй діяльності прогресивні молодіжні організації світу. Широкого розмаху набрали заходи, які проводять Всесвітня федерація демократичної молоді і Міжнародний союз студентів. В їх числі — всесвітні фестивалі молоді і студентів, які стали регулярними, міжнародні і регіональні конференції по проблемах боротьби за мир, демократію і соціальний прогрес, маніфестації і мітинги солідарності, подання матеріальної допомоги народам, що борються за незалежність, проти сил імперіалізму і неоколоніалізму.

Досвід співробітництва КІМу з іншими демократичними силами набуває розвитку в координації дій ВФДМ і МСС з молодіжними організаціями різних політичних течій у боротьбі за мир. Конкретним прикладом цього є недавня Балатонська консультативна зустріч, в ході якої зроблено реальний крок до створення нової форми загальноєвропейського співробітництва молоді на основі наради в Хельсінкі.

Багато сьогоденних форм і методів інтернаціональної роботи Ленінського комсомолу, підкреслювали промовці, зароджувалися в КІМі. Нині вони набули нового розвитку, ВЛКСМ продовжує примножувати свій гідний вклад у зміцнення міжнародного демократичного молодіжного руху, в розвиток антиімперіалістичної солідарності. Відзначаючи 60-річчя Комуністичного інтернаціоналу молоді, юнаки і дівчата нашої країни виступають як справжні інтернаціоналісти в єдиному строю з усіма прогресивними силами планети.

Обговорюються проблеми молоді

НЬЮ-Йорк, 22 листопада. (ТАРС). У третьому комітеті Генеральної Асамблеї ООН почалося обговорення питань про становище юнаків і дівчат у різних країнах світу і про проведення Міжнародного року молоді.

Представники держав Азії, Африки і Латинської Америки заявили, що багато нерозв'язаних проблем молоді в цих країнах є прямим наслідком тяжкого колоніального минулого. Колоніальне і неоколоніальне гноблення держав, які розвиваються, зумовило тривале зростання безробіття серед молоді цих країн, заявила делегат Куби М. Флорес. «Мільйони молодих людей відчувають себе покинутими або знедоленними», — відзначив представник Філіппін А. Делгадо.

Безрадісність перспектив мільйонів молодих юнаків і дівчат у капіталістичному суспільстві змушували визнати в ході дискусії представники основних західних держав. Делегати Ірландії, Норвегії, інших капіталістичних країн з занепокоєнням говорили про такі серйозні проблеми, як безробіття, неписьменність, наркоманія, злочинність серед молодого покоління.

Члени комітету приступили до обговорення ряду документів, зокрема доповіді Генерального секретаря ООН «Міжнародний рік молоді». У доповіді сформульовано пропозиції країн — учасниць співробітництва націй щодо проведення конкретних заходів у рамках Міжнародного року молоді.

Передовий виробничий працьові у майстерні по ремонту двигунів. Він прийшов на підприємство відразу після служби в лавах Радянської Армії. Завдяки допомозі колег Віктора Зеленського, Миколи Карловича оволодів секретами професії слюсаря поточної лінії, навчився економити робочий час при виконанні операцій.

Нині Володимир Сіро-

менко і його товариші Григорій Глобул, Анатолій Журавко, Володимир Мельниченко складають двигун усього за один день замість 1,5 дня за планом.

В. Сіроменко зобов'язався виконати ще одне річне завдання до знаменної дати — 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна.

В. СУСЛЕНКО.

снт Новоархангельськ.

Контрольний зразок

Повідомляють
кореспонденти
«МК»

НОВИНИ

Повідомляють
кореспонденти
ТАРС

3 далекого

близького

Десятитисячного відвідувача прийняв історико-краєзнавчий музей м. Ульяновки. Відкритий напередодні 35-річчя визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників.

Місцевий журналіст Д. М. Дрозденко, який очолює групу ентузіастів-організаторів музею, розповів молодим робітникам цукрозаводу, школярам районного центру про мужню підвільницю Валентину Шевченко і інших комсомольців Ульяновки, які «гнали» окупаторів в роки Великої Вітчизняної війни. Екскурсанти подивувалися красномовним комсомольським акціям за створення експозиції, яка розповідає про подвиги воїнів 69-ї та 25-ї гвардійських стрілецьких дивізій і 213-ї стрілецької дивізії, котрі визволяли Ульяновку від фашистів.

І. ТЕТЕВА.

Вивчаємо

рідну мову

У десятиріччя № 9 м. Кіровограда пройшов тиждень української мови та літератури.

Учні четвертих—п'ятих класів цікаво провели урочистий вечір «Чи знаєш ти українську мову?» Нестандартні організували поперський збір на тему «Люби і знай рідну мову». Великою популярністю користувались вечори українського гумору з участю восьмикласників. Зі шкільної сцени звучали гуморески О. Винниченка, С. Олійника, уривки з п'єси М. Старицького та О. Корнійчука. Вдало були відтворені епізоди з життя школи та сім'ї.

На честь 35-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників учні підготували літературно-музичну композицію «Вісмергні у віках» (за творами українських радянських письменників).

Тиждень закінчився зустріччю старшокласників із членами літературної студії «Обрій» Кіровоградського педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна. Юнакам і дівчатам сподобалися вірші молодого поета Віктора Лябіхова; школярі прочитали деякі свої поетичні твори.

Л. ПІГАРЬОВА.

Новий

універсальний

Обласний центр прекрасив ще однією сучасною спорудою. На Миколаївці відкрито новий магазин промислових товарів № 22.

В просторому приміщенні покупців привітніють усмішками зустрічальні продавці-консультанти. Вони допомагають покупцям вибрати потрібну річ.

А вибір тут широкий. У магазині можна придбати плащі, пальта, холодильники, телевізори та багато інших товарів широкого вжитку.

На знімку: покупців обслуговує продавець Тетяна Флоринська.

Фото М. ЛИТВИНОВА

та В. ФІЛІПОВА.

Камінь, що стар

пам'ятником

Пам'ятник, який нагадує про мововідому спорілку минулої війни, урочисто відкрили комсомольці Карачаєво-Черкеської на березі річки Тебердинки. Тут улітку 1942-го гітлерівці розстріляли 150 дітей з евапаторійського дитячого будинку.

Присей акт варварства вчинений окупантами, юні патріоти автономної області дізналися з розповідей старожилів сусідніх аулів. У результаті пошуку зібрано багатий документальний матеріал.

...Тебердинською ущелиною евакуйовані з Евапаторії діти разом з вихователями поспішали до північнокавказьких перевалів, щоб сховатися від ворога, який наступав, у долинах Грузії. Зморених далекою дорогою дітей фашисти наздогнали, коли ті відпочивали під тіною величезної гранітної брили...

Так, у фірмі брили граніту сталого відгук у спорудженому пам'ятнику загинлим евапаторійцям. Кошти на його спорудження молоді Карачаєво-Черкесії заробила на масових суботниках.

Н. СІЯЖКІН.

Аул Нова Теберда,
Карачаєво-Черкеська
автономна область

Запишіть мене

в едісони

Не можна стати винахідником, не оволодівши основними прийомами розв'язання творчих завдань. Так вважають учні — організатори створеного в Баку центру методології винахідництва.

Всіх бажаючих — від школярів до докторів наук — запрошували розв'язати задачу у спільній для вступу до цього елітного у своєму роді навчального закладу. Його відкрито на базі інституту винахідництва і творчості, який діє на громадських засадах при ЦК ЛКСМ Азербайджану і республіканській раді ВТР. Відзначає кореспондент ТАРС Н. Барський.

Мета занять — активізувати мислення людини, спрямувати його на пошук принципово нових рішень. До програми навчання включено курс розвитку творчої уяви, прогнозування, патентування. А для захисту дипломної роботи потрібно виконати винахід, яке на ринку винаходу.

Баку.

Намалюй

свою квітку

Пропишані світлом чудодівні, вигадливі орнаменти зображено на малюнках юної художниці з Прикарпаття Лілі Гриншак, що виставлені в художній експозиції навілйону народних промислів ВДНГ УРСР. «Перепусткою» на головну виставку республіки для тринадцятирічної школярки стали барвисті декоративні розписи, виконані в стилі традиційного народного мистецтва.

Раніш ніж потрапити на ВДНГ УРСР, відзначає кореспондент ТАРС Л. Коробчак, роботи Лілі Гриншак вибороли перше місце на республіканському конкурсі дитячого народного декоративного розпису, присвяченому Міжнародному року дитини. У змаганні юних талантів, що проходило під девізом «Намалюй свою квітку», брали участь 300 авторів. Київ.

ПРО ВИСУНЕННЯ КАНДИДАТУР НА ЗДОБУТТЯ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО 1980 РОКУ В ГАЛУЗІ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Комісія Центрального Комітету ЛКСМ України по республіканській комсомольській премії імені М. Островського в галузі літератури, мистецтва, архітектури та виконавської діяльності повідомляє, що висунення кандидатур на здобуття премії 1980 року проводиться з 15 листопада 1979 року по 15 лютого 1980 року.

Кандидатів на здобуття республіканської комсомольської премії імені М. Островського висувують обкоми, міськкоми і райкоми ЛКСМУ, первинні ком-

сомольські організації, творчі спілки і товариства, міністерства і відомства, колективи підприємств, установ і організацій, видавництва, редакції газет і журналів.

Матеріали-представлення відповідно до вимог положення надсилати на адресу: м. Київ-18, ПЛОЩА КАЛІНІНА, 1, ЦК ЛКСМУ, КОМІСІЯ ПО РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ КОМСОМОЛЬСЬКІЙ ПРЕМІЇ ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО В ГАЛУЗІ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

АКТУАЛЬНО

На труд і на подвиг

Бюро ЦК ВЛКСМ схвалило роботу Запорізької міської комсомольської організації по підготовці до Всесоюзної Ленінської перевірки.

Комітет комсомолу Запоріжжя почав готувати до Ленінської перевірки ще під час громадсько-політичної атестації, присвяченої 60-річчю ВЛКСМ. Було визначено роль і місце кожної організації, кожного комсомольця у здійсненні завдань четвертого року п'ятирічки, в підготовці до 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна.

Розвиваючи історичний досвід ударництва, спираючись на практику Ленінської самоперевірки 30-х років, комітет комсомолу широко розгорнуло рух «Традиції відраджання — Ленінський перевірці». В основу його покладено виховання юнаків і дівчат на героїчні самовіддані праці старших поколінь комуністів і комсомольців, ударників п'ятирічок, стахановців. У всіх первинних організаціях пройшли героїко-патрістичні читання і читальні конференції по книзі товариша Л. І. Брежнєва «Відродження».

Розвиток традицій ударництва становить головний зміст змагання комсомольців і молоді за право бути сфотографованими біля пам'ятного Червоного Прапора ЦК КПРС у місті Ульяновську. За прикладом комсомольської організації виробничого об'єднання «Запоріжтрансформатор» у нього включилися всі комсомольсько-молодіжні колективи, зміни, бригади. Конкретну допомогу комсомольцям у виконанні плану, зобов'язань надають члени атестаційних комісій, економісти, майстри, наставники, пропагандисти, педагоги.

Результати змагання в комсомольських організаціях підбивають на зборах підприємств і колективів. Переможцю вручають перехідний маляр, про результати роботи повідомляють екран змагання, за погодженням з адміністрацією розвивають питання про матеріальне заохочення. Найкращого з числа переможців за підсумками етапу фотографують біля прапора районної комсомольської організації, його ім'я заносять до Книги трудової слави «Молоді гвардійці п'ятирічки». Комсомольці, юнаки і дівчата, які добились найвищих досягнень у праці і навчанні, удостоюються високої пошани.

Змагання викликало у молоді нове трудове піднесення. Бригада слюсарів Ю. Суботіна з автомобільного заводу «Комунар» зобов'язалася виконати чотирирічне завдання до 60-річчя комсомолу республіки, а п'ятирічку — до 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна. Робітники з честю додержують свого слова. Почин підхопили десятки комсомольсько-молодіжних колективів.

Готуючись до Ленінської перевірки, комсомольці і молодь активно включилися в рух «Ручну працю — на плечі машин». Комсомольці швейного об'єднання виступили із закликом «Товарам для дітей — комсомольський знак якості». У вусутовому об'єднанні створено комсомольсько-молодіжні наскрізні бригади відмінної якості (до речі, вперше в галузі). Комсомольці універмагу «Україна» наполегливо виконують прогресивні форми обслуговування.

У ході підготовки до перевірки підвищуються вимоги до учасників. Ленінського заліку, а ним є всі комсомольці, багато юнаків і дівчат. Вони розробили конкретніші особисті плани, на підприємствах зміцнено склад атестаційних комісій. Активно проходить колективний захист бригадами своїх соціалістичних зобов'язань, які неодмінно підкріплюються переконливими розрахунками.

У комсомольських гуртках і семінарах юнаки і дівчата вивчають історію Комуністичної партії, комсомолу, творця В. І. Леніна. Збагачують заняття Ленінські уроки, екскурсії, зустрічі з ветеранами.

Учнів шкіл, профтехучилищ навчаються в гуртках «Біографія В. І. Леніна», «Університет Ілліча», клубах політичних знань. Зростаючу ідейну зрілість молоді показують огляди учнівських рефератів, теоретичні конференції по творчості В. І. Леніна, заочні подорожі по ленінських місцях.

Велике ідейно-виховне значення мають Ленінські тижні. У вусах, у всіх групах і на кожному курсі, проходять бесіди про життя і діяльність В. І. Леніна, студентські теоретичні конференції по документах ЦК КПРС, творах товариша Л. І. Брежнєва.

Серед працюючої молоді проводяться Ленінські уроки, конкурси рефератів, науково-практичні конференції. На допомогу вивчаючим документи КПРС, твори В. І. Леніна на підприємствах, у колгоспах, радгоспах діють консультативні пункти.

Міськом комсомолу розробив рекомендації, примірний порядок проведення перевірки. Вона починається в лютому 1980 року Ленінським уроком «По-ленінському вчимося комунізму, будемо комуністами», потім у комсомольських організаціях пройде громадсько-політична атестація.

Кожний учасник заліку відвідує на атестації про виконання особистих комуністичних планів «Учимося комунізму, будемо комуністами», соціалістичних зобов'язань, узятих до річниці з дня народження В. І. Леніна. Особливої значущості атестації надасть участь у ній комуністів Ленінського призову, ветеранів партії і комсомолу, учасників першої п'ятирічки, громадянської і Великої Вітчизняної воєн, героїв книги товариша Л. І. Брежнєва «Відродження».

Під час атестації в комсомольських організаціях пройнуть ударні тижні, дні найвищої продуктивності, трудових рекордів, конкурсів професійної майстерності. У вусах намічено провести вечори інтернаціональної дружби, дні ударної праці студентських будівельних загонів, огляди художньої самодіяльності.

А для випускників профтехучилищ і шкіл організується декада «Головою за професією». Вони зустрінуться з Героями Соціалістичної Праці, передовиками виробництва, представниками підприємств, колгоспів, радгоспів.

Закінчиться атестація зборами з порядком денним «З ім'ям Леніна, під керівництвом Комуністичної партії — на труд і на подвиг». Комсомольські організації відвідують перед комуністами про виконання роботи по гідній зустрічі 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, виконанню рішень XXV з'їзду КПРС.

У квітні дії в усіх районах міста відбудуться збори передовиків виробництва, молодих гвардійців п'ятирічки, відмінників навчання.

На Всесоюзній Ленінській перевірці комсомольці не раз зирять свої діла з ленінськими заповідями.

Всього рік працює швачкою головного цеху швейного об'єднання «Україна» комсомолка Наталя Новаленко. За цей час вона стала спеціалістом високої кваліфікації, ударником комуністичної праці. Своїми успіхами Наталя завдячує наставниці, подрузі по роботі Наталії Дило.

Добре працюють не тільки швачки, а й увесь колектив цеху, на трудовому нагляді якого — лютий 1980 року.

На знімках: Н. КОВАЛЕНКО (зліва) і Н. ДИЛО: в цеху, де молоді шие робочий одяг.

ПРИКМЕТИ НАШОГО ЧАСУ

НА ФЕРМУ — ЗА КОНКУРСОМ

Справжній екзаме́н довелось влаштувати конкурсній комісії колгоспу «Молодь України» Драбівського району для бажаючих працювати на сільсько-господарському комплексі. Враховувались і технічна підготовка претендентів, і їх ділові якості. Успішно витримавши перевірку, одержали путівку на ферму недавні випускники середньої школи Катерина Опанченко, Катерина Кот, Віра Олещенко, Галина Безугла.

Таке велике бажання молоді працювати на комплексі не випадкове. Тут високий рівень механізації і культури виробництва в цілому. Колектив підприємства — неодноразовий переможець соціалістичного змагання в районі. За роки десяти п'ятирічки у півтора рази збільшено вихід м'яса, значно перевищено завдання по вирощуванню порослят. Молодіжки ланки разом з науковцями Полтавського науково-дослідного інституту свинарства створюють високопродуктивну групу тварин м'ясного напрямку, вдосконалюють технологію відгодівлі поголів'я.

Конкурсні комісії, які вирішують питання трудоулаштування молоді, створено майже в усіх великих спеціалізованих господарствах Черкаської області. Інтерес юнаків і дівчат до сільських професій зріс завдяки цілеспрямованій профорієнтаційній роботі з учнями шкіл: тепер на селі лишається третина випускників. Високоефективні ферми повністю укомплектовані кадрами. Адже тому, що праця операторів значно полегшена, у них стало більше часу для відпочинку, навчання.

М. КАРПЕНКО,
кор. РАТАУ.

Мік після виступу

«КАПАЄ, ТЕЧЕ, ВТРАЧАЄТЬСЯ»

«Молодий комунар» 23 жовтня цього року в рейдовому матеріалі під таким заголовком критикував колгосп «Дружба» Компашівського району за недовідки у зберіганні пального та мастила.

Секретар комітету комсомолу господарства В. Жученко повідомив редакцію, що недовідки було швидко усунуто.

Провівши рейд, колгоспний штаб «Комсомольського прожектора» встановив, що автозаправні бензоколонки, які підлягали ремонту, подоготовано, а ті, що відбракувалися, було вже неможливо замінити новими.

Встановлено чіткий контроль за витратами пального та мастила.

ХОЧ ЛИСТА Й НЕ БУЛО НАДРУКОВАНО

У листі до редакції мителі Новомиргорода скаржились на незадовільну роботу окремих працівників прилавку.

Заступник голови виконкому Новомиргородської районної Ради народних депутатів Л. П. Паньков відповів, що під час перевірки факти, наведені в листі, підтвердились. Внаслідок безконтрольності продавців магазинів «Дитячий світ», «Спорттовари» і «Комісійний» не дотримувались розпорядку робочого дня, а в магазині «Сільгосптовари» траплялись порушення правил радянської торгівлі.

За допущення цих недоліків правління райспоживспівки суворо попередило завідувачів згаданих магазинів.

З ПОШТИ «КОМСОМОЛЬСЬКОГО ПРОЖЕКТОРА»

Надійний помічник

НЕДАРЕМНО кажуть, що «Комсомольський прожектор» — це тисячі зірких очей. Адже від нас, молодих, від того, як працюють «прожектористи», залежить багато що: і випуск доброякісної продукції, і ліквідація втрат робочого часу, і зміцнення виробничої дисципліни. Та лише цим питанням «прожектористи» нашого

заводу не обмежуються. Слід переглянути сатиричні випуски «Комсомольського прожектора», «синали», «блискавки», і стане зрозумілим таке: керівникам цехів, дільниць міцно дістається від молодих, пильних очей.

Запорізький штаб узяв за головне — виробничу діяльність у всіх її напрямках. Домагають нам са-

тиричні листки типу «Бій за господарність», «За культуру виробництва», письмові сигнали. Для прикладу наведу один із таких сигналів, текст якого склав після рейду штабу «Комсомольського прожектора» механоскладального цеху № 3 і направив для вжиття заходів керівництву четвертого механоскладального цеху:

«Рейд штабу «КП» виявив, що половину деталей виготовляють у цеху несприятливими для складання посівних машин. А з цим миритися не можна. Вживіть заходів». Через кілька днів штаб отримав відповідь, що недоліки усунуто, що деталі випускаються і падають на складання лише хорошої якості. При повторному рейді-перевірці з'ясувалося, що це справді так. Отже, «прожектористи» зробили добру справу — поставили заслін браконієрській продукції. Подібних прикладів можна навести багато. Адже за

останні два роки заводський штаб «КП» влаштував близько ста рейдів-перевірок. У їх числі й контроль за використанням робочого дня, додержанням трудової дисципліни. Як правило, всі рейди ми проводимо разом із заводським комітетом народного контролю. Перед рейдами-перевірками за участю народних дозорців скликаємо наради, на яких ставимо конкретні завдання, роз'яснюємо найбільш складні питання, що можуть виникнути при перевірці.

Про виявлені недоліки

обов'язково йде мова на загальних зборах. Адміністрація цехів, де «прожектористи» виявляють, що не все гаразд, вживає відповідних заходів.

Доводиться інколи критикувати й цехові штаби «КП». В основному за бездіяльність. За те, що з колгоспом ставляться до недоліків, непорядків у своїх цехах. Але такі приклади, на щастя, рідкі. Та ми прагнемо, щоб і їх не було.

Ю. ЛАГОВСЬКИЙ,
начальник штабу «КП»
Кіровоградського заводу «Червона зірка».

люди, за зустріч з якими дякуєш долі. І після зустрічі тієї мимоволі зупинишся серед суєти буднів, замислишся і несподівано для себе поглянеш на світ уже дещо іншими очима, і глибше його зрозумієш.

...Полтава. Гамірливою юрмою ми висипали з екскурсійних автобусів і розбрелися по Івановій гірці.

— Це та сама гірка? — хтось доторкнувся до плеча. Обертаюся. Літній чоловік у темних окулярах, поруч — жінка.

— Так.

— Значить, десь там,

на, окупація. Визволен-

ня... Той вересень був сонячним і теплим. Здавалося, він увібрив у себе всі кольори відразу. Дерев стояли світлі, тихі, якісь урочисті. Чи то тільки здалося Іванові? Чи відчував, що вересня такого більше ніколи не побачить? Бо поруч, за перелазом, день і ніч були гаубиці нашої батареї, а він з хлопчиками показував артилеристам ворожі позиції (адже бачив, де фашисти окопувалися). Бо з їхньої хати, де розмістився санітарний батальйон, день і ніч чулися стогони поранених, а поруч падали міни та

4

Іванові Григоровичу Чепіжку таланило в житті на добрих людей. Власне, інакше і не могло бути.

Якось у березні 1945-го зайшла до їхньої хати незнайома жінка. (Після втрати зору Іван уже цілий рік у відчай сидів удома, і майбутнє йому навіть було страшно уявити). Йшла вона здалеку до будинку інвалідів війни, що у сусідньому селі. Напилася води, відпочила. Розговорилися. Узнала про Іванове лихо. А потім написала листа Михайлу Івановичу Калініну.

викладачем. Не астигав, важко. Уявіть собі, щоб написати середньої довжини слово (по Брайлю), необхідно затратити силу в два кілограми!

«Буз серед нас старший товариш, комуніст Іван Жеребченко. Якось після занять зібрав групу. «Ти, Іване, — це до мене, — вийди». Недовго радились. Вирішили тоді, що кожен один день на місяць читатиме мені конспекти, підручники, додаткову літературу. У групі — якраз 26 чоловік».

Згадає кімнату у студентському гуртожитку, де жили вони, четверо нерозлучних друзів. Все

7

Він став учителем. Істориком. Викладав у вечірніх школах шахтарського селища Курахового на Донеччині. Здавалося, були звичайними ті уроки. Але крім історії, вже самим своїм життям він мимоволі давав незрівнянні уроки мужності, сили. Його учні знали історію. Його учні успішно складали екзамени з неї на вступних екзменах до університету. І нині, ці вже дорослі, солідні люди пам'ятають учителя, і досі аважують себе його учнями.

1963 року Іван Григорович переїхав у Кіровоград. Працював у кількох школах. Останні роки — у третій вечірній.

Повторюю, у житті йому щастило на добро, але не аберегла доля і від байдужої людини. Один директор вечірньої школи (Іван Григорович просив не називати його прізвища, і взагалі про це ніколи не розповідав — мені розказали люди) відмовив йому в роботі. Мовляв, школа вечірня, за день треба побувати у кількох місцях, а то й удома в учнів, чи на виробництві, — словом, треба орієнтуватися в місті. Можливо, директор міркував логічно — для сліпої людини ноша справді нелегка. Але ж мова тут йшла про інше...

Іван Григорович обійшов усе місто. Не раз падав у канави, рови, відкриті люки. Але свого добився. Він до подробиць знає кожну вулицю, провулок, будинок. Де котрий з учнів працює, живе. Не кожен з колег може цим похвалитися.

«Я не сприймав випробувань, що випадали на мою долю, як щось фатальне. Старався обернути їх собі на користь...»

8

Щодня він тихо заходить у клас, вітається, дістає з портфеля карту, плани, зошити і починає урок. Скільки б не було учнів — двадцять, п'ятдесять, двісті, як цього разу.

«Знаєте, я їх розумію. Інколи не хочеться втрачати робітників, та ще й сімейному, дещо із зарплати, адже сидиш у школі цілий день. Або трапляється щось нагальне на виробництві. Та якщо і пропустили заняття — складають заліки. Готуються, розшуковують мене і складають. З ними і легко, і важко водночас. Адже люди, по суті, всі дорослі, з життєвими досвідом. Цікавить їх не тільки шкільна програма. І от інколи ставлять такі запитання, що не відразу зможеш їм відповісти. Особливо це стосується сучасних політичних подій. Щодня треба знати більше і більше».

Хто-то, а учитель — це вічний студент, вічний учень. Якщо вчиш, то і сам вчишся. Я, здається, повторюю істини. Хоча, знаєте, часто вони даються мені нелегко. Недуга нагадує про себе. Але коли знаєш, що завтра на тебе чекають, встаєш, готуєшся, і невдовзі — знову бадьорий, здоровий. Пересвідчився на собі: кожен з нас набагато сильніший, ніж йому здається».

9

Слухаю Івана Григоровича і потай спостерігаю. Йому скоро п'ятдесят. Але молодеческим запалом переповнений він до краю. Любить щи-

ру бесіду і пісню гарну. Веселий і до людей привітний. Жвавий, рухливий. Він метушиться по своїй невеличкій квартирі, шкеребтає шафи, щеребтає заповнені книжки, журналами, брошурами. Показує, читає вголос. Вмикає магнітофон.

— Вам доводилось коли-небудь прочитати повне зібрання творів письменника? Ні, обов'язково щоб повне, з першого до останнього слова? Не доводилось! А я от зважився. На Іллію Еренбурга.

Правда, не читаю, а слухаю. Нам спеціально присилають з Москви касети. Пам'ятаєте...!

І він починає по пам'яті... Закінчивши, усміхається:

— А читає мені тепер Марійка, дружина...

10

У нього вже була дружина. Вони розлучилися, вона сказала, що покидає його — він не заперечував. По-людському розумів її. Зрештою, кожен має право на своє особисте щастя, і чому йому бути для цього перешкодою? «Дозвольте мені тепер звернутися до авторитету В. Сухомліньського: «Мудрість життя людського справді полягає в тому, щоб бачити себе — і бачити правильно». Мудрість життя... Жаль, що лише він зрозумів її тоді до кінця...»

П'ятнадцятирічна дочка бігала до нього майже щодня. Дочка зветься його батьком. Дочка любить його...

А поруч уже десятирік — Марійка, Марія Лазарівна. Вона віддає йому все тепло душі і серця. Ніхто так не розуміє його, як вона. «З Марією я забуваю, що незрячий, навпаки, — відчуваю себе сильним на цьому білому світі. А це, здається, і є справжнє щастя...» Він ніколи не бачив дружини, кольору її очей. Але він бачить ними світ...

Вони провели мене до повітки. Вже відійшовши далеко, я озирнувся. Іван Григорович і Марія Лазарівна ще стояли біля будиночка і про щось щасливо (я бачив це по виразу їх обличчя) розмовляли. І вилосю, що щастя те, хоч і різне, своє, але міцне і неодмінно справжнє.

11

Ми пам'ятаємо Михайла Островського: «Життя дається людині один раз...», ми захоплюємося подвигами Олексія Матросова і безногого фронтовика Івана Іванова, що сів за кермо трактора і піднімав цілину; безрукого шахтаря Владислава Титова, який, затискаючи в зубах авторучку, писав своюповість «Всім смертям назло», подвигами ще досі сентенс наших радянських богатирів духу, що жили і живуть поруч з нами. Серед них — і скромний учитель історії Іван Григорович Чепіжка. Він не зверхував героїчних вчинків, він щодня робив і робить нічні невеличкі, але потрібні людям справи. І вже саме життя сліпого вчителя, навіть за найсуворішим критерієм, погодиться, — подвиг.

Д. БОНДАР, спецкор «Молодого комунара», м. Кіровоград.

«В УСІ ТЯЖКІ МОМЕНТИ ЖИТТЯ, В УСІ ТРУДНІ ХВИЛИНИ ЙОГО МОЄ СЕРЦЕ СПІВАЛО ЗАВЖДИ ОДИН ГІМН: «ХАЙ ЖИВЕ ЛЮДИНА!»

М. Горький.

ЗУСТРІЧ ДЛЯ ТЕБЕ

СВІТ ТВОЇМИ ОЧИМА

скраю — подякувавши, звернувся він до жінки, — стоїть садиба Івана Котляревського з журавлем на подвір'ї, а ліворуч — біла дзвіниця, куди щодня ходив на службу його батько. Ти бачиш, Маріє? Розкажи, які вони.

Жінка починає тихо розповідати, а він, схиливши голову, уважно слухає, часом, перериваючи її мову, говорить сам. Розповідає так цікаво, що і ми (а навкруги збиралася вже невелика група), ніби й попогані «підкопані» у справах літературних та історичних, (не раз і тут бували), дивимось на знайомі будівлі зачудовано, наче вперше. Він же їх ніколи в житті не бачив. Чоловік — сліпий.

2

Було в Івана Чепіжки босого дитинство. Не безтурботне, як ми це часто розуміємо. Босого. Бо взутися не було у що. Ні влітку, ні взимку. Голодні тридцять років, а їх, дітей, у сім'ї п'ятеро. Доля почала випробовувати Івана ще тоді. Коли виповнилося п'ять — померла мати. «Пам'ятаю її, як кризь сон. Лише один епізод. Якось приїхала мама із заробітків (дав тихіх не була дома), принесла хлібину і глечик кислого молока. Всі кинулись до неї, а я, малий, весело вогнувся під тиню...»

Батько поїхав у Донбас, на заробітки, згодом перевіз у село дітей. Вій-

снаряди. Іван стояв на порозі, спостерігав за пташками, що метушилися у кронах дерев, коли на подвір'ї вибухнув той, фатальний...

Він розповідає різним, цілком спокійним голосом, і обличчя його залишається безпристрасним, ніби згадає людина не своє, а зовсім чуже страшне дитинство. Є щось іконописне, чи мученицьке у його обличчі. Особливо помітно це у звечорілій кімнаті, де ми сидимо. Але то тільки відтінок. А більше в ньому усміху.

3

«Я бачив дивний сон. Снилось мені велике місто. Я бачив його широкі красиві вулиці з нарядно одягненими, усміхненими людьми, бачив голубів на площах і плакучі верби над ставками у парках, очі мені спілило сонце, що виграло райдугами у бризках фонтанів. Я на решті бачив усе це і сміявся від радості так, як сміються переможці на ратному полі, у яких порох спікнися саме тоді, коли переможено ворога...»

Він ніколи в житті не бачив міста. Об'їздив майже всю країну («ми з Марією запеклі туристи»), бував у різних містах, малих і великих, знову повертався до них, упізнавав за лише йому відомими прикметами. Він бачив їх очима дружини.

Згодом від нього надійшли відповіді і на прохання в Одесу до знаменитого офтальмолога Філагова. Поїхав. І хоч зору Іванові врятувати не вдалося, люди допомогли йому перебороти незручності. Пішов у школу. Вчителькою початкових класів була Ольга Андріївна («За плином літ забулося прізвище...»). Віддавала вона сліпому хлопчикові все тепло материнського серця.

«Принесли мені прилад: «Будеш учитися писати по Брайлю». Виявляється, Брайль був француз, теж незрячий. Винайшов він нову форму письма — вдаювання крапками на цупкому папері. А читати — пальцями».

Та не так просто було прочитати. Зранені тим снарядом руки мало відчували предмети взагалі, не те, що дрібненьку в'язь крапок. Іван до крові стирав пальці об цементну підлогу, щоб хоч трохи розбудити їх чутливість. І читати навчився. Зараз він прочитує за годину в перекладі на друк 15 сторінок книги!

«Вже тоді я зрозумів, що, виявляється, ми можемо винести рівно стільки, скільки заваляє на нас життя».

5

Потім був Донецький педагогічний інститут. Нові проблеми. Всіх лекцій не запам'ятаєш. Пробував писати конспект за

робили разом. З ними Іван забував про свою недугу, і вони теж не помічали її. Ними він жив і борюся. Їхня дружба допомагала виходити у широкій світ сподівань і надій.

Інститут Іван закінчив успішно.

6

«І мені у темряві, десь далеко, спалахнула зоря, як папороті цвіт... Не знаю чому, але я все частіше і частіше повторював собі відома: «Наші недоліки є продовженням наших достоїнств». Тобто, якщо трохи перінакшити, людина, коли дуже захоче, перетворить навіть свої недоліки, спричинені вадю фізичною, у достоїнства. Адже сила духу не дається від природи, вона виховується. Я захоплююся подвигом Островського. Мені відома доля Ольги Скороходової — ви тільки подумайте: сліпою поетесою, складала вірші! Якщо навіть ці люди, що втратили, здавалося б, усе, зуміли зібрати свої духовні сили, то чи мав і маю я право сумніватися у своїх можливостях? Я ставав учителем, я мав учнів інших. Ім, тим іншим, потрібні були мої знання. Признаюсь, я вже тоді бачив наяву своїх учнів...»

Неправдоподібні

історії

НАРЕШТІ в селі Знам'янському району по вулиці Комсомольській уночі можна пройти, не набивши собі лоба об літарні столи. Зараз тротуари і проїзди частини освітлені електрораціональними, які веселим намістом обмежили Комсомольську.

НАРЕШТІ в селі Могутньому Кіровоградського району від хутора до центральної дороги прокладено півтора кілометра. Тепер хуторяни навіть у найбільшій негоді можуть дістатися до магазину, щоб купити необхідні продукти.

Радімо разом із жителами згаданого хутора зачистити і турботу, літ виділо до них місцеве керівництво.

НАРЕШТІ в Олександрівській гуртківській станції юних техніків переїхали скаригати на хопозначу у кімнатах. Зараз усі приміщення добре опалюються, і учням не доводиться підтягувати на себе пальта, шапони і рукавички.

Переклади «ПК»

МУЖЧИНА! Могли б трохи обережніше!
— А що таке?
— Як тільки трамвай струсьоне, то ви упираєтесь мені ліктем у зачіску.

— Так мушу ж під нас їзди за щось триматися. Хіба я винен, що мій лікоть попадає якраз у вашу зачіску? Адже ж треба якось мені триматися.

що відзначити вдово, але вже о двадцятій нуль-нуль усе шампанське було випите (запивали ним горілку), від чого мені було дуже прикро, бо в результаті Тадек заснув за столом.

— Пан Тадек, видно, ваш чоловік?
— Авжеж.
— А хто з мужчин, які тут їдуть, ваш шановний чоловік?

мужчина, і горлав, що доведеться, навіть якщо з цього приводу мав зарізати всю рідню. А я кажу: Тадеушку, адже ж ти якраз довів це, розбивши з цього приводу умиральника. А він як замахнувся на мене тим молотком — і відкрив банку. Ми мохидь.

— Розумію. Так сильно захопився...

— Потім одразу ж заспокоївся: по-перше, тому, що відкрив усе-таки цю скумбрію і лишився мужчиною, міг тепер її, нарешті, викинути в помий; по-друге, що не поїде до мами, бо порізався; по-третє, що я поїду і вовк буде цілий, і візвасита, як сам висловився.

— Дуже для мене цікавий цей випадок.

— Уже раз був із ним подібний, коли ми мали брати шлюб. Тільки тоді був паштет із птиці, бляха була набагато тонша, тож на реєстрацію шлюбу він ще міг іти. Виходжу. До побачення.

— Вибачте! Секунду!!! Як ви кажете? У банк зі скумбрією бляха грубіша?

— Так!

— Дякую, дуже дякую і вашому чоловікові прошу від мене подякувати!

— За що?

— Та він зрозумів. Ви йому скажіть, що я через тиждень маю одружитися.

Переклад з польської
Миколи КРИЛОВА.

Стефанія ГРОДЗЕНСЬКА

Річниця шлюбу

Гумореска

— Зовсім не обов'язково. Я, наприклад, ні за що не тримаюся.

— То ж бо й воно: як тільки трамвай струсьоне, так ви своїм високим каблуком наступаете на ногу.

— Мабуть, ви того не вимагаєте, щоб я на річницю власного шлюбу їхала в туфлях на низькому каблучку?

— Я взагалі від вас нічого не вимагаю. Це ви почали про ту зачіску.

— Бо спеціально була в перукарні. Адже ж не можу на річницю власного шлюбу їхати без зачіски. Мама порекомендувала, щоб цього року святкувати у неї. А минулого року, як молоде подружжя, вирішили першу річницю.

— Він взагалі не їде. Бо коли трапився той нещасний випадок, то він сказав, що це провидіння боже, і зостався дома.

— Нещасний випадок? Із ним щось сталося?

— Так. Три години тому. Я мало не зомліла: вся ванна кімната в крові, до того ж і в томаті. Уперся, що ту скумбрію відкрив, з якої я мала зробити паштет і відвезти до мами. Я вважаю, що коли молоток, сокира та інші інструменти не допомагають, то викинь ту банку.

— Якщо так судити, то чоловік ваш боровся тоді виключно за честь.

— Так. Кричав, що він

ПЕГАС «ПК»

Борис ЧАМЛАЙ

На вступних екзаменах

Спиталися Кота про Мишку-побіганку. А він не знав, бо їв лише сметанку.
Тепер той Кіт базика там і тут: — Без блату не потрапиш в Інститут.

Лихе число

Тридцять три — лихе число, — Людям скаригались Павло. — Присудили аліменти: Рівно Тридцять три проценти.
м. Кіровоград.

Любов ГНІДЕЦЬ

Скрута

Скупуща, як дідько, Явдохе Жалілася якось кумі:
— Порвалася зовсім панчоха! Погляньте — дірки лиш самі. І що воно далі вже буде?

Слушна порада

В конторі тривога, сум'яття, У кожного настрій — пітьма... Пропало до праці завзяття, Бо світла три дні вже нема.
Ніде калорифер не гріє, Не світиться лампа ніде...

Ох, чорні, нерадінні дні! Дожила, що вийти на люди Немає вже в чому мені! На те жалісливе слово Кума обізвався: — Дива! Та я ж пам'ятаю чудово, Що в вас є це пара нова.

— Ото тільки й того, що маю! Тут голос Явдохи притих — А їх не надіть, бо тримаю Я гроші в панчохах отих.

І сам головбух шаленіє. Електрик не їде і не їде. Похитнули всі, зажурлились, Ні світла нема, ні тепла... Технічка дивилась-дивилась Та й слушну пораду дала:
— Невже вас, конторського брата, Ще й досі навчати, як жити? Скажіть, що сьогодні зарплата — Електрик ваш сам прибіжить!
с. Тишківка
Добровеличківського району.

Фоторепортаж «ПК»

Кіровоградська середня школа № 19 — світла сучасна споруда, в якій чудові кабінети, ідеальні спортивний та актовий зали, затишні класи.

Щодня поспішають вулицею Волкова до школи, підскакуючи чи не на колісному кроці, майже три тисячі учнів. Ні, підстрибують вони (і вчителі теж) не від радості: в негоді тут утворюється ботоло, яке не так просто перейти.

Хочуть чути, піби дирекція школи замовила меблям три тисячі пар ходул. Каяуть, вони тут конче потрібні в сльоту. Не знало, наскільки ці чутки відповідають дійсності, але те, що СШ № 19 оточе на баюрами і відкритими каналізаційними люками зафіксував мій фотооб'єктив.

Пропонуємо увазі читачів цей невеселий фоторепортаж, я сподіваюся, що його помітять кіровоградські комуністичні і наведуть порядок на вулиці Волкова біля середньої школи № 19.

Фото і текст
М. ХОРЕНЖЕНКА.
м. Кіровоград.

НЕПРОЛАЗНІ... ТРОТУАРИ

ЧОГО НЕ ХОТІВ ЗНАТИ ОСТАП БЕНДЕР

ТИ І ЗАКОН

Усім добре відома фраза Остапа Бендера: «Я шаную кримінальний кодекс». Але, якщо перелічити всі порушення кодексу, скоєні великим комбінатором, то виявиться, що він вчинив їх близько сорока.

І зараз нерідко трапляється, що людину звинувачують у злочині, а вона лише здивовано кліпає очима: «Злочин? Який? Де? Коли?»

А злочин — це не тільки крадіжка, пограбування чи вбивство. Ось витяг з виробничої характеристики: «Колесник Віталій Григорович, 1946 року народження, освіта незакінчена середня. Працює на заводі з 1974 року слюсарем. Сумлінно трудиться, користується авторитетом серед товаришів, порушень трудової і виробничої дисципліни не мав».

Ні, ми не порівнюємо слюсаря мотороємонтного цеху Кіровоградського ремонтно-механічного заводу Укрремтресту з героєм Ільфа і Петрова. Все, що нарисано в характеристиці, майже правильно...

Була у Колесника мисливська рушниця. Як член Товариства мисливців і рибалок мав дозвіл на користування нею. Та цього видалося замало. У жовтні 1977 року виготовив на роботі фінський ніж, використавши при цьому заводський метал, верстат, інші знаряддя. Тримав ніж удома, брав на полювання.

У березні 1979 року зрозумів, що він зловинив.

Дехто збирає ножі, і не тільки столові. А чи знають ці колекціонери, що тим самим порушують закон? У ст. 222 (ч. III) Кримінального кодексу УРСР записано, що носіння, виготовлення і збут холодної зброї караються позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до одного року, чи штрафом у розмірі до 100 карбованців.

В. ЯНИШЕВСЬКИЙ, майор міліції.

СТУДЕНТСЬКА СЛУЖБА ОЛІМПІАДИ

Бійцями спеціалізованого олімпійського загону «Серафіс-80» стали близько чотирьох тисяч студентів кінських вузів. Наступного літа вони працюватимуть на спортивних базах Олімпіади-80, туристичних комплексах, республіканській міжміській телефонній станції, в готелях, кафе столиці України.

Програма, вивчення якої розпочали майбутні гідні перекладачі, телефоністки, кухарі, офіціанти, горничні, розроблена «Інтуристом» і бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник». На спеціальних заняттях вони прослухають лекції з етики, естетики, поглиблють знання з суспільно-політичних дисциплін, ознайомляться з досягненнями радянських та зарубіжних спортсменів. З допомогою викладачів республіканських курсів підвищення кваліфікації працівників готельного господарства і техніку готельного господарства юнаки й дівчата, які обслуговуватимуть учасників і гостей Олімпійських ігор, пройдуть стажування в кращих готелях міста.

В. ЧЕРНИШУК, кор. РАТАУ.

ПОМЕДІЛОК

26 ЛИСТОПАДА

ДРУГА ПРОГРАМА.
10.00 — Новини. 10.15 — Док. телефільм «Пашадні каменярів». 10.35 — Концерт. 11.20 — Телефільм 11.40 — «Шкільний екран». Фізика. 10 клас. 12.10 — «Доброго вам здоров'я!». 15.55 — Для малю. «Срібний дзвіночок». 16.15 — «Господарі зміи». 16.45 — «Композитор України». 17.30 — Соціальний портрет колективу Дошецького трикотажного об'єднання. Передача 1. 18.00 — «День за днем». (К-д). 18.15 — Мультифільм. (К-д). 18.30 — «Актуальна камера». 19.00 — Чемпіонат СРСР з хокею: «Сокіл» — «Автобіліст». 1. 2 період. 20.45 — «На добраніч, діти!». 21.00 — «Час». 21.35 — Чемпіонат СРСР з хокею: «Сокіл» — «Автобіліст». 3 період. 22.10 — Худ. телефільм «Вічний пошук». 7 серія. По закінченні — новини.

Редактор
М. УСПАЛЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.
На українському мові.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

наша адреса

316030, МСП
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

відділ листів і масової роботи, відділ пропаганди — 2-45-36; відповідальний секретар, відділ учнівської молоді — 2-46-87; відділ комсомольського життя, відділ військово-патріотичного виховання та спорту — 2-45-35; фотолабораторія — 2-56-65; нічна редакція — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.